

NIET 25 BIOLOGISCH AREAAL MAAR 100 PROCENT BIOLOGISCHE VOEDSELVOORZIENING!

HEEL HOLLAND BIO

De huidige problemen met duurzaamheid, pandemie en klimaatverandering vereisen een transitie in ons voedsel- en landbouwsysteem. Op allerlei niveaus van boerenbedrijf tot keten is een beweging richting duurzame ontwikkeling nodig. Dit wordt door steeds meer mensen onderschreven, maar gebeurt het ook, en hoe dient dit vorm te krijgen?

TEKST JEROEN GROOT | FOTO JAAP VAN WESTERING

Voor de landbouw is een grootschalige invoering van biologische landbouw een uitstekende optie om te starten met die transitie. De bio-landbouw vertegenwoordigt al veel stappen in de goede richting: het berust op een brede verzameling aan waarden en principes, draagt bij aan vele functies en eisen, en heeft al een geïnstitutionaliseerde regelgeving. Als Nederland zouden we een voorbeeldfunctie kunnen vervullen als de landbouwsector voor 100 procent biologisch zou gaan.

Een toonaangevende stem in verduurzaming van de maatschappij en de noodzakelijke transitie is professor Jan Jonker. In zijn Duurzame Troonrede 2020 heeft hij de behoefte aan een op waarden en gemeenschappelijke doelen gebaseerde economie nog eens duidelijk onderstreept. Hij pleitte voor het centraal stellen van circulariteit, restauratie en inclusiviteit. De waarden en doelen van de biologische landbouw corresponderen met zijn voorstellen. Hij gaf ook aan dat veranderingen in het beprijzen van producten en het belastingstelsel en het streven naar inkomensgelijkheid van cruciaal belang zijn in het beleid.

Met het oog op de landbouw is herwaardering van voedsel en het verdisconteren van werkelijke kosten van gebruik van ecologisch kapitaal en van vervuiling nodig. Hierdoor kan een einde komen

aan het externaliseren van kosten ten laste van anderen, op andere plaatsen en in de toekomst. Daarnaast is verhoging van de prijs van landbouwproducten voor de boer nodig als beloning voor duurzaam geproduceerde en gezonde voeding. Voor consumenten kan prijsverhoging voor een deel gecompenseerd worden door de BTW te verlagen voor gezonde en biologische producten, terwijl die kan worden verhoogd voor ongezonde producten. Aanvullend beleid en ondersteuningsprogramma's kunnen dan gericht worden degenen die zich de hogere voedselprijzen niet kunnen veroorloven. Door dergelijke maatregelen komt ook een sterk positief effect op de volksgezondheid binnen handbereik.

Om de energie- en kapitaal intensiteit van de landbouw terug te brengen kunnen wat historische elementen terugkeren, zoals traditionele, robuuste rassen gewassen en landbouwhuisdieren die kunnen floreren met minder input. Maar er is zeker geen ruimte voor achteruitgang of een nostalgisch motief, de focus is op een vooruitstrevende en productieve biologische landbouw. Verdere veredeling en verbetering van rassen zal altijd nodig blijven, ook om deze aan te passen aan veranderende omstandigheden. De genetische verbetering kan nadrukkelijk gericht worden op ontwikkeling van gewassen en dieren die robuust zijn en meerdere

functies kunnen vervullen. In aanvulling kunnen nieuwe landbouwsystemen zoals strotenteelt en voedselbossen worden geïncorporeerd, daarbij is een belangrijke rol weggelegd voor nieuwe technologie.

Moderne biologische landbouw dient te worden ondersteund met beleid, onderzoek, voorlichting en onderwijs. In aanvulling op een moderne en rendabele bedrijfsvoering en het hanteren van goede landbouwpraktijken is het koesteren van de verbinding van de boer met het land, het landschap en de natuur van fundamenteel belang. Onderwijs en advisering spelen een rol in het stimuleren van vakmanschap en het beoordelingsvermogen van de boer, waarbij inzicht in het functioneren van natuurlijke processen en technologische innovaties hand in hand gaan.

Er zijn dus veel argumenten en fundamentele beweegredenen om biologische landbouw in heel Nederland de standaard te maken. Daarnaast zal het ook praktisch gezien grote bijdragen leveren aan oplossen van acute problemen, zoals de stikstofuitstoot en het verlies van biodiversiteit. En een volledig biologische voedselvoorziening past in gezonde voeding en leefstijl. Dus waar wachten we nog op?

Dr. Jeroen Groot is universitair hoofddocent Farming Systems Ecology aan Wageningen UR